บทบรรณาธิการ

คำถาม โจทก์ฟ้องขอให้ลงโทษจำเลยตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๓๒๖, ๓๒๘ กล่าวหาว่า จำเลยกระทำความผิดกรรมเดียวเป็นความผิดต่อกฎหมายหลายบทแต่มีคำขอท้ายฟ้องให้ลงโทษจำเลยหลายกรรมต่างกันตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๙๑ ซึ่งหากพิจารณาได้ความตามฟ้อง ศาลต้องลงโทษจำเลยตามมาตรา ๓๒๘ อันเป็นกฎหมายบทที่มีโทษหนักที่สุด ซึ่งมีอัตราโทษจำคุกไม่เกินสองปีและปรับไม่เกินสองแสนบาท ศาลแขวงมีอำนาจพิจารณาพิพากษาคดีนี้หรือไม่และจะนำประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๙๒ มาใช้บังคับได้หรือไม่

คำตอบ มีคำพิพากษาฎีกาวินิจฉัยไว้ ดังนี้

คำพิพากษาฎีกาที่ ๒๒๐๕๖/๒๕๕๕ พระธรรมนูญศาลยุติธรรม มาตรา ๑๗ ประกอบมาตรา ๒๕ (๕) บัญญัติให้ศาลแขวงมีอำนาจพิจารณาพิพากษาคดีอาญาซึ่งกฎหมายกำหนดอัตราโทษอย่างสูงไว้ให้จำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกินหกหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ คดีนี้โจทก์ทั้งสองขอให้ลงโทษจำเลยตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๓๒๖, ๓๒๘ โดยบรรยายฟ้องรวมกันมา จึงเป็นกรณีที่กล่าวหาว่าจำเลยกระทำความผิดกรรมเดียวเป็นความผิดต่อกฎหมายหลายบทแม้โจทก์จะมีคำขอท้ายฟ้องให้ลงโทษจำเลยหลายกรรมต่างกันตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๙๑ ด้วยก็ตาม แต่หากพิจารณาได้ความตามฟ้อง ศาลต้องลงโทษจำเลยตาม**มาตรา ๓๒๘ ซึ่งเป็นกฎหมายบทที่มีโทษหนักที่สุด**ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๙๐ เมื่อบทบัญญัติดังกล่าว**มีอัตราโทษจำคุกไม่เกินสองปีและปรับไม่เกินสองแสนบาท** กรณีจึงเกินอำนาจของศาลชั้นต้นซึ่งเป็นศาลแขวงที่จะพิจารณาพิพากษาตามบทบัญญัติดังกล่าวข้างต้น ศาลชั้นต้นจึงไม่มีอำนาจพิจารณาพิพากษาคดีนี้

ที่โจทก์ทั้งสองฎีกาว่า ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๙๒ เห็นได้ว่า ศาลสามารถที่จะลงโทษจำเลยในบทมาตราที่ถูกต้องได้และศาลชั้นต้นมีคำสั่งประทับรับฟ้องไว้ถูกต้องตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาแล้ว หากศาลชั้นต้นเห็นว่าโจทก์สืบสมแต่อ้างฐานความผิดหรือบทมาตราผิด ศาลชั้นต้นก็มีอำนาจลงโทษจำเลยตามฐานความผิดที่ถูกต้องได้ ซึ่งตามฟ้องของโจทก์ทั้งสองนั้นรวมการกระทำผิดหลายอย่าง และแต่ละอย่างเป็นความผิดได้อยู่ในตัวเอง ศาลจะลงโทษจำเลยในการ

กระทำอย่างหนึ่งอย่างใดตามที่พิจารณาได้ความก็ได้ เห็นได้ว่าศาลชั้นต้นพิจารณารับฟ้องโดยชอบมาแต่ต้นแล้วนั้น **เห็นว่า** ข้อกฎหมายที่โจทก์ทั้งสองยกขึ้นฎีกาเป็นข้อกฎหมายที่เกี่ยวกับการพิพากษาหรือสั่งเกินคำขอที่มิได้กล่าวในฟ้องซึ่งเป็นคนละกรณีกับอำนาจพิจารณาพิพากษาของศาลชั้นต้น และการจะนำบทบัญญัติดังกล่าวมาใช้บังคับนั้น **ศาลชั้นต้นต้องมีอำนาจพิจารณาพิพากษาคดีนี้เสียก่อน** เมื่อศาลชั้นต้นไม่มีอำนาจพิจารณาพิพากษาคดีนี้แล้วจึงไม่สามารถนำบทบัญญัติดังกล่าวมาอ้างได้

คำถาม คดีแพ่งที่เกี่ยวเนื่องกับคดีอาญา หากคดีในส่วนอาญาศาลมีคำพิพากษาถึงที่สุดว่าจำเลยบุกรุกเข้าไปขุดดินในที่ดินของโจทก์โดยไม่ชอบ จำเลยจะอ้างข้อเท็จจริงให้เป็นอย่างอื่นในคดีส่วนแพ่งได้หรือไม่

คำตอบ มีคำพิพากษาฎีกาวินิจฉัยไว้ ดังนี้

***คำพิพากษาฎีกาที่ ๑๑๕๗๔/๒๕๕๕* ศาลฎีกาวินิจฉัยว่า** "ข้อเท็จจริงรับฟังได้ในเบื้องต้นว่า เมื่อวันที่ ๑๙ กันยายน ๒๕๓๓ โจทก์ทั้งสองซื้อที่ดินพิพาทเนื้อที่ ๒๙ ไร่ ๒ งาน ๗๔ ตารางวา จากนาง อ. กับพวก จำเลยที่ ๑ ขุดดินทำบ่อเลี้ยงกุ้งและเลี้ยงปลาลึก ๑๖๐ เซนติเมตร จำนวน ๖ บ่อ รวมเป็นเนื้อที่ ๑๘.๘ ไร่ ต่อมาโจทก์ทั้งสองแจ้งความต่อเจ้าพนักงานให้ดำเนินคดีจำเลยทั้งสองฐานบุกรุก พนักงานอัยการเป็นโจทก์โดยโจทก์ที่ ๑ เป็นโจทก์ร่วมฟ้องจำเลยทั้งสองว่า บุกรุกทำความเสียหายแก่ที่ดินโจทก์ทั้งสอง **คดีอาญาถึงที่สุดตามคำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๑๑๗/๒๕๔๓ ว่า จำเลยทั้งสองร่วมกันทำละเมิดบุกรุกเข้าไปขุดดินในที่ดินพิพาทของโจทก์ทั้งสองได้ดินไป** ๕๐,๐๐๐ ลูกบาศก์เมตร คิดเป็นเงิน ๖,๐๐๐,๐๐๐ บาท ให้จำคุกจำเลยที่ ๑ มีกำหนด ๓ ปี และ จำคุกจำเลยที่ ๒ มีกำหนด ๑ ปี ๖ เดือน

คดีมีปัญหาวินิจฉัยตามฎีกาของจำเลยที่ ๒ ในข้อแรกว่า จำเลยที่ ๒ กระทำละเมิดต่อโจทก์ทั้งสองหรือไม่ นั้น เมื่อคดีนี้เป็นคดีแพ่งเกี่ยวเนื่องกับคดีอาญาและ**คดีในส่วนอาญาได้มีคำพิพากษาถึงที่สุด**วินิจฉัยแล้วว่า จำเลยทั้งสองร่วมกันบุกรุกเข้าไปขุดดินในที่ดินของโจทก์ทั้งสองโดยไม่ชอบ ซึ่งเป็นการวินิจฉัยไปตามคำบรรยายฟ้องในคดีอาญาว่า จำเลยทั้งสองร่วมกันเข้าไปในที่ดินพิพาท ขุดดินปรับพื้นที่แต่งบ่อเลี้ยงกุ้ง ๖ บ่อ รวมเนื้อที่บุกรุก ๑๘ ไร่เศษ อันเป็นการรบกวนการครอบครองอสังหาริมทรัพย์ของผู้เสียหายทั้งสอง (โจทก์ทั้งสอง) โดยปกติสุข ข้อเท็จจริงดังกล่าวตามทางวินิจฉัยในคดีอาญาจึงผูกพันคดีนี้ซึ่งเป็นคดีแพ่งตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา

๔๖ จำเลยที่ ๒ จึงไม่อาจอ้างข้อเท็จจริงให้เป็นอย่างอื่นได้ ต้องห้ามตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๘๔ (๒) ฎีกาของจำเลยที่ ๒ ในข้อนี้ฟังไม่ขึ้น

คำถาม ต้นฉบับเอกสารอยู่ในสำนวนความของศาลครอบครัวแห่งรัฐนิวยอร์ก ศาลจะรับฟังสำเนาเอกสารแทนได้หรือไม่

คำตอบ มีคำพิพากษาฎีกาวินิจฉัยไว้ ดังนี้

คำพิพากษาฎีกาที่ ๑๕๐๖๖/๒๕๕๕ ฎีกาของจำเลยข้อที่ว่าพยานเอกสารของโจทก์คือเอกสารหมาย จ.๑ ถึง จ.๓ และ จ.๕ ถึง จ.๘ เป็นเพียงสำเนาเอกสารที่รับรองโดยเจ้าหน้าที่ของศาลครอบครัวแห่งรัฐนิวยอร์ก จำเลยไม่ได้รับรองว่าถูกต้อง และเอกสารดังกล่าวไม่ได้รับรองโดยรัฐมนตรี หัวหน้ากรม กอง หัวหน้าแผนกหรือผู้รักษาการแทน ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๙๓ (๑) และ (๓) จึงรับฟังไม่ได้นั้น **เห็นว่า** ต้นฉบับเอกสารดังกล่าวอยู่ในสำนวนความของศาลครอบครัวแห่งรัฐนิวยอร์ก ซึ่งศาลดังกล่าวต้องเก็บรักษาไว้ โจทก์จึง**ไม่สามารถนำต้นฉบับเอกสารดังกล่าวมาอ้างเป็นพยานได้** อันเป็นกรณีเข้าข้อยกเว้นตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๙๓ (๒) ที่ให้ศาลรับฟังสำเนาเอกสารดังกล่าวได้ ตามคำร้องคัดค้านของจำเลยลงวันที่ ๓ กันยายน ๒๕๕๐ ก็รับว่าสำเนาเอกสารดังกล่าวได้รับรองโดยเจ้าหน้าที่ของศาลดังกล่าวแล้ว สำเนาเอกสารดังกล่าวจึงรับฟังเป็นพยานหลักฐานได้

คำถาม โจทก์ฟ้องให้จำเลยชำระหนี้ตามสัญญากู้ จำเลยให้การว่าสัญญากู้เงินเป็นนิติกรรมอำพรางการเล่นแชร์จึงตกเป็นโมฆะ ดังนี้ภาระการพิสูจน์ตกแก่ฝ่ายใด

คำตอบ มีคำพิพากษาฎีกาวินิจฉัยไว้ ดังนี้

คำพิพากษาฎีกาที่ ๑๓๐๗๙/๒๕๕๕ จำเลยให้การว่า หนังสือสัญญากู้เงินท้ายฟ้อง เป็นนิติกรรมอำพรางการเล่นแชร์ระหว่างโจทก์กับจำเลยที่ลูกแชร์ทุกคนต้องทำสัญญากู้ยืมเงินมอบไว้แก่โจทก์มีจำนวนเงินกู้มากกว่าที่เล่นแชร์ถึง ๑๐ เท่า **สัญญากู้ยืมเงินจึงตกเป็นโมฆะกรรม** พอถือได้ว่าเป็นคำให้การปฏิเสธฟ้องโจทก์ว่า หนี้ตามสัญญากู้เงินไม่สมบูรณ์เพราะไม่มีหนี้เงินกู้เดิมและหนี้ค่าแชร์เดิมตามที่โจทก์กล่าวอ้าง **จึงถือไม่ได้ว่าจำเลยยอมรับว่ามีหนี้กู้เงินเดิมอยู่** โจทก์เป็นฝ่ายกล่าวอ้างความสมบูรณ์ของสัญญากู้เงินมาฟ้องให้จำเลยชำระหนี้ โจทก์จึงมีภาระการพิสูจน์

จำเลยให้การว่า หนี้เงินกู้เป็นนิติกรรมอำพรางไม่สมบูรณ์ตกเป็นโมฆะ โดย**มิได้ให้การได้ชำระหนี้กู้เงินแล้ว** คดีจึงไม่มีประเด็นข้อพิพาทให้ต้องวินิจฉัยว่าจำเลยชำระหนี้เงินกู้แล้วหรือไม่

คำถาม คดีที่มีโจทก์หลายคนและโจทก์บางคนถอนฟ้องโจทก์ที่โจทก์ถอนฟ้องไปแล้วจะมีสิทธิในการอุทธรณ์ฎีกาในคดีนั้นหรือไม่

คำตอบ มีคำพิพากษาฎีกาวินิจฉัยไว้ ดังนี้

คำพิพากษาฎีกาที่ ๑๘๙๘-๑๙๒๑/๒๕๕๕ โจทก์ที่ ๘ ถอนคำฟ้องและศาลจำหน่ายคดีเฉพาะโจทก์ที่ ๘ ออกจากสารบบแล้ว การถอนคำฟ้องย่อมลบล้างผลแห่งการยื่นคำฟ้องนั้น รวมทั้งกระบวนพิจารณาอื่น ๆ อันมีมาต่อภายหลังยื่นคำฟ้อง และกระทำให้คู่ความกลับคืนสู่ฐานะเดิมเสมือนหนึ่งมิได้มีการยื่นฟ้องเลย ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๑๗๖ ประกอบพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแรงงานและวิธีพิจารณาคดีแรงงาน พ.ศ. ๒๕๒๒ มาตรา ๓๑ โจทก์ที่ ๘ **จึงมิใช่คู่ความและมิได้ถูกกระทบสิทธิ**จึงไม่มีสิทธิอุทธรณ์

คำถาม พนักงานสอบสวนที่สอบปากคำนาย ส. เพื่อขยายผลโดยอธิบายข้อกฎหมายตามพระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษว่า หากให้การที่เป็นประโยชน์ต่อเจ้าพนักงานตำรวจในการสืบสวนขยายผลจะได้รับโทษน้อยลง ดังนี้ ถ้อยคำของนาย ส. ถือเป็นพยานหลักฐานที่เกิดจากการกระทำจูงใจและให้คำมั่นสัญญาตาม ป.วิ.อ. มาตรา ๒๒๖ หรือไม่

คำตอบ มีคำพิพากษาฎีกาวินิจฉัยไว้ ดังนี้

คำพิพากษาฎีกาที่ ๔๓๒๗/๒๕๕๖ พันตำรวจโท ว. เบิกความว่า ได้ทำการสอบปากคำ ส. เพื่อขยายผลโดยอธิบายข้อกฎหมายตามมาตรา ๑๐๐/๒ แห่ง พ.ร.บ.ยาเสพติดให้โทษว่า **หากให้การที่เป็นประโยชน์ต่อเจ้าพนักงานตำรวจในการสืบสวนขยายผลจะได้รับโทษน้อยลง**จากคำเบิกความของพันตำรวจโท ว. ดังกล่าว จะเห็นได้ว่าเป็นการแจ้งถึงการได้รับประโยชน์จากบทบัญญัติของกฎหมายตาม พ.ร.บ.ยาเสพติดให้โทษให้ ส. ทราบซึ่งเป็นเรื่องที่ ส. จะตัดสินใจเองว่าจะกระทำการให้ข้อมูลสำคัญอันเป็นประโยชน์ในการปราบปรามยาเสพติดให้โทษตามบทบัญญัติของ พ.ร.บ.ยาเสพติดให้โทษหรือไม่ จึงมิใช่กรณีที่พันตำรวจโท ว. กระทำการจูงใจและให้คำมั่นสัญญาแก่ ส. ตาม ป.วิ.อ. มาตรา ๒๒๖

นายประเสริฐ เสียงสุทธิวงศ์
บรรณาธิการ